

Mape uma

Oslobodite svoju kreativnost,
poboljšajte pamćenje i
promenite svoj život

Toni Buzan

i Bari Buzan
sa Džejsom Harisonom,
konsultantom urednikom

Naziv originala:
The Mind Map Book - Tony Buzan and Barry Buzan

Authorized translation from the English language edition, The Mind Map Book, 1st Edition by Tony Buzan, published by Pearson Education Limited
Copyright "© Tony Buzan 2010 Together with the acknowledgement
"Consultant Editor: James Harrison""

Za izdanje na srpskom jeziku © Edicija, Novi Banovci 2025.

IZDAVAČ
Edicija, Zemunska 32, Novi Banovci

ZA IZDAVAČA
Lazar Vuk Bokan

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK
Lazar Vuk Bokan

PREVODILAC
Milica Simić

LEKTURA I KOREKTURA
Edicija

DIZAJN KORICA
Edicija

KOMPJUTERSKA PRIPREMA
Mirko Jeković

ŠTAMPA
Full moon, Beograd

TIRAŽ
1.000 primeraka

Plasman
+381/64-521-521-0
klubcitalaca@edicija.rs
www.edicija.rs

ISBN
978-86-82958-28-4

Godina izdanja
2025.

Mesto izdanja
Novi Banovci

Posvećujemo ovu knjigu svim ratnicima u borbama uma, u dobu inteligencije, veku mozga i milenijumu uma, s ciljem širenja i oslobađanja ljudske inteligencije.

Sadržaj

Izjave zahvalnosti autora.....	7
Izjave zahvalnosti izdavača.....	11
Predgovor (baronese Suzan Grinfield).....	13
Uvod.....	15

Prvi deo: Beskonačna moć i potencijal vašeg uma

1. Vaš čudesni mozak.....	27
2. Pravljenje i hvatanje beležaka.....	39
3. Brilljantno razmišljanje.....	45

Drugi deo: Dobrodošli u mape uma

4. Definicija mape uma.....	53
5. Korišćenje reči.....	59
6. Korišćenje slika.....	65
7. Kombinovanje slika i reči.....	73
8. Vaš priručnik za rad sa mapama uma.....	81
9. Mape uma kao umetnička dela.....	101

Treći deo: Osnovne primene mapa uma

10. Mape uma za pamćenje.....	111
11. Mape uma i kreativno razmišljanje.....	117
12. Mape uma za donošenje odluka.....	123
13. Mape uma za organizovanje ideja drugih ljudi (hvatanje beležaka).....	133

Četvrti deo: Mape uma za učenje, život i posao

14. Analiziranje sebe uz pomoć mapa uma.....	143
15. Rokovnik mapa uma.....	153
16. Mape uma za učenje.....	163
17. Mape uma za sastanke.....	175
18. Mape uma za prezentacije.....	183
19. Mape uma za menadžment.....	191

Peti deo: Mape uma u budućnosti

20. Kompjuterske mape uma.....201

21. Budućnost je blistava 223

Dodatak.....237

Onlajn resursi.....240

Izjave zahvalnosti autora

Želeli bismo još jednom da izrazimo veliko poštovanje i ogromnu zahvalnost sledećim osobama: svojim roditeljima, Gordonu i Džin Buzan, koji su nas podstakli da krenemo na ovo neverovatno putovanje, a posebno mami za dubinu brige i dane rada kojima je doprinela pripremi ovog rukopisa; Loren Gil, umetnici, za njen duboki uvid u važnost i prirodu posmatranja i slika, kao i odnos između umetnosti i mozga i pamćenja i kreativnosti; Debori Buzan za kontinuirano ohrabrivanje i podršku tokom mnogo godina rada na ovom projektu; Majklu Gelbu za njegovu upornu i pasioniranu podršku nama, ovoj knjizi i svetu mapiranja uma; našim prijateljima koji su proveli toliko mnogo vremena čitajući različite verzije ovog rukopisa i pomažući nam – Lin i Polu (sada pokojnom) Kolins, koji su nam između mnogih drugih stvari pomogli da shvatimo da je kvantni skok zapravo mali skok; Džudi Koldvel, koja je umela da kritikuje u pravom smislu te reči, podstičući u nama entuzijazam dok je to radila; Džonu Hamblu, čija nam je podrška konceptu mapiranja uma tokom niza godina davala stalnu emocionalnu snagu; Šonu Adamu, na njegovoj ogromnoj ličnoj podršci, njegovoj tridesetpetogodišnjoj posvećenosti projektu i njegovom doslednom prijateljskom nagovaranju Tonija da „konačno objavi tu knjigu“; Džordžu Hjuzu, koji je prvi uspešno primenio tehniku mapiranja uma na učenje u krugu porodice; Edvardu Hjuzu, koji je primenio briljantno razmišljanje i mapiranje uma da bi „briljirao“ na Univerzitetu Kembridž; dr Endruu Strajneru, koji je pomogao da briljantni um nastavi da briljira; Piteru Raselu, čoveku iz *Brain Book*, na njegovoj stalnoj podršci; Džeraldin Švarc, koja je učinila toliko mnogo u negovanju ovog koncepta; Kari, Piteru, Doris, Tanji i Džulijanu Ejr, koji su nam pružili podršku i smeštaj na svom imanju i prelepoj kući „Grinem Hol“, u kojoj je napisan veći deo prvog izdanja ove knjige; porodici Foli, za obezbeđivanje smeštaja i radnog prostora izuzetnog kvaliteta.

Unošenje knjige *Mape uma* u 21. vek „vek mozga“, bio je globalni timski napor, i želeo bih da izrazim zahvalnost celokupnoj mreži *Međunarodnih centara Buzan*, koja je zaista dobro uspostavljena – i sve više raste! Hvala svim „Buzan Master“ trenerima i licenciranim instruktorima iz „Buzan World“ na vašim mapama uma i studijama slučaja i dragocenim

doprinosa, posebno Masanori Kanda, Mikiko Čikada Kavase, Ken Ito i Širo Kobajaši iz Japana, kao i Henri Toj i Erik Čeung iz Singapura. Takođe bih želeo da izrazim posebno priznanje Henriju i Eriku, kao i Tum Čeng Čeongu i timu iz „Buzan Asia“ koji su kreirali briljantni „San – Neverovatno putovanje stavljanja Singapura na mapu“ (*Dream! – The Amazing Journey of Putting Singapore On the Map*), koji se bavi pričom o stvaranju najveće mape uma na svetu, koja je prilagođena za ovo novo izdanje. Hvala i Po Čungu iz Hong Konga na njegovom neprocenjivom doprinosu mapiranju uma; Tanji Fonanan, osnivaču Buzan centara na Tajlandu na mapi uma i priči o njoj, kao i Horheu Kastanedi, predsedniku ogranka „Buzan Latinske Amerike“, čiji pionirski rad transformiše obrazovno, poslovno i vladino razmišljanje širom Latinske Amerike. Pozdrav i hvala Bilu Džerardu i Dženifer Godard iz *Buzan centra Australija/Novi Zeland* na njihovim neprestanim kreativnim naporima da unesu mape uma u svet. Što se tiče Evrope, želeo bih da zahvalim Hilde Jaspert na njenim izvrsno nacrtanim mapama uma i njenom kreativnom doprinosu ovoj knjizi, kao i na seminarima „Buzan mape uma“. Možete kontaktirati Hilde na www.inter-activeminds.com.

Što se tiče Velike Britanije, pre svega moram da zahvalim Krisu Griftsu, izvršnom direktoru „Buzan Online Ltd“, na njegovom stručnom doprinosu poglavlju o kompjuterskom mapiranju uma i njegovom briljantnom razvoju softvera *iMindMap*, sada u verziji 4.0. Fantastičnu vizuelnu i tekstualnu podršku pružili su i Emili Van Kju i tim sa sedištem u „Buzan Online“ u Kardifu, uključujući Melinu Kosti i Ovena Hardija.

Hvala i Rejmondu Kinu, OBE, šahovskom velemajstoru i dopisniku za mentalne sportove *Tajmsa*, na njegovom neumornom upravljanju i podršci; i Brajanu Liju na tome što mi je prijatelj i odlučan u tome da mi pomogne da unesem mape uma u svet biznisa i obrazovanja; Filu Čejmbersu, svetskom šampionu u mapiranju uma i starijem licenciranom instrukturu metode Buzan, na njegovim izvrsnim kreacijama mapa uma i njegovom neumornom doprinosu u pozadini!

Da nije mog „domaćeg tima u štabu“, ova knjiga bi bila logistička noćna mora i zbog toga zahvaljujem od sveg srca Polin Aleski, An Rejnolds, Suzi Roket i Dženi Redman na vrhunskoj logističkoj podršci i trudu.

Kad je u pitanju izdavačka kuća „Pearson“, želeo bih da zahvalim Ričardu Stagu, direktoru, koji je bio glavna ličnost u pokretanju ovog projekta; kao i Samanti Džekson, mojoj cenjenoj urednici, na njenoj potpunoj posvećenosti mapama uma i ovoj knjizi tokom dugog perioda njenog „rađanja“; takođe i njenom timu iz „Harlow“: Kerolajn Džordan, Džilijan Volis i Lori Blejk. Moja zahvalnost ne bi bila potpuna bez odavanja priznanja Džejmsu Harisonu, mom nezavisnom konsultantu uredniku i vr-

hunskom žongleru, koji je preuzeo na sebe naizgled nemoguć zadatak da sve poveže.

Konačno, zahvaljujem svim onim poslovnim ljudima i edukatorima koji se bave mapiranjem uma i koji su sa entuzijazmom dali svoje mape uma i priče o njima, kako za prvo izdanje ove knjige, tako i za ovo revidirano i ažurirano, a kojima sam zbog nedostatka prostora propustio da zahvalim ili nisam mogao da ih uključim.

Dragi čitaocē, posebno sam zahvalan vama na tome što ste se pridružili rastućoj zajednici praktičara mapiranja uma u poslovanju. Molim vas da me kontaktirate i pošaljete svoje poslovne ili sa poslom povezane mape uma i priče o njima da bi eventualno bile uključene u sledeće izdanje knjige *Mape uma* na toni.buzan@buzanworld.com.

Izjave zahvalnosti izdavača

Iz tehničkih razloga, sve mape uma u ovoj knjizi, osim pet, kopirane su (one su navedene na sledećem spisku kao „originali“). Sva ostala umetnička dela koja su detaljno opisana u nastavku ponovo je nacrtala Džulijan Bingli. Ipak, ove mape uma ostaju vlasništvo njihovih autora zaštićeno autorskim pravima.

Izdavač je preduzeo sve napore da bi dobio dozvolu od odgovarajućeg izvora za reprodukciju materijala koji se pojavljuje u ovoj knjizi. U nekim slučajevima nismo bili u mogućnosti da uđemo u trag vlasnicima materijala zaštićenog autorskim pravima i bili bismo zahvalni na svakoj informaciji koja bi nam pomogla u tome.